

Üstad Hakkında Az Bilinenler

Hizan Nahiyesi

Tarihçi İdris-i Bitlisî “Şerefname”sinde kaydettiğine göre, bu bölge halkı İslâmiyet’e dahil olduktan sonra, ibadet, zühd, salâhat ve takvada, özellikle gecede teheccüd namazını eda etmekte meşhurluğundan dolayı, buraya “Seher-hîzan” adı verilmiştir.

“**Seher- hizan**” Farsça bir terkip olup, seherlerde uyanıp teheccüd namazını kılanlar demektir. Şerefname diyor ki:

“Bu terkip, bilâhare bölgeye isim olarak kaldı. Fakat zamanla halk dilinde kısaltılarak sadece “Hîzan” şeklinde kaldı. Daha sonraları ise “Hizan” oldu.

Üstadın Göbek İsmi

Üstadın müdakkik alim talebesi Ahmed Feyzi Kul, Hazinetül Burhan adlı eserinde şöyle diyor:

Hazret-i Bediüzzaman’ın adı yalnız “Said” değil, “Muhammed Said”dir. Buna hemşehrileri şahadet ediyorlar.

Lihikmetin göbek adı gizlenmiş, belki de kasdî olarak yalnız Said adı iştihar etmiştir.”

Üstadın Sülalesi

Hiz. Üstadın baba tarafından nesebi beş dedeye kadar yürütülebiliyor, maruf bir sülaleye bağlı değiller.

Bediüzzaman’ın babası Sofi Mirza, 1920 yılında vefat ettiği, sülalesi ise, Sofi Mirza’dan sonra, dört batna kadar (yani baba) belli olup, bunlar: “Ali, Hızır, Mirza Hâlid ve Mirza Reşan” olduğu, yine tespitler arasındadır.

Yaş sırasınca Sofi Mirza’nın çocukları

Yaş sırasına göre çocukları:

1-Durriyye, 2-Hanım, 3- Abdullah, 4-Said, 5-Mehmed, 6-Abdülmecid ve 7-Mercan’dır

Not; Çok sevdiği talebesi ve yeğeni merhum Abdurrahman, Molla Abdullah’ın, yine yeğeni ve talebesi şehid Molla Ubeyd ise Durriye hanımın oğludur.

İlimde birden parlaması

Üstadın emsalleri arasında ilimde birden parlama tarihi 1892’dir. Bir yerde buna işaretten şöyle der: bu tarih, o müellifin harika bir sûrette pek az bir zamanda, ilimce tekemmül etmesi, tahsilden tedrise başladığı ve üç ayda ve bir kış içinde onbeş senede medresece okunan yüz kitaptan ziyade okuduğu, o zamanın, o muhitte en meşhur ulemasının yanında o üç ayın mahsûlü onbeş senenin mahsûlü kadar netice verdiği çok mükerrer imtihanlarla ve hangi ilimden olursa olsun sorulan her suale karşı cevap-ı savab vermektir.”(Sikke-i Tasdik-i Gaybi Osmanlıca sayfa 62)

Bediüzzaman ünvanının verilmesi

Molla Said-i Meşhur ünvanına ek olarak, Bediüzzaman lâkabı da verilmesi Hicri 1309-Miladi 1892’dir. Üstad bir yerde şöyle diyor: “Meraklı kardeşimiz Re’fet Bey, Bediüzzaman-i Hemedânînin üçüncü asırda, vazife ve te’lifatı hakkında malûmat istiyor. Ben o zat hakkında yalnız harika bir zekâveti ve kuvve-i hafızası bulunduğunu biliyorum. Elli beş sene evvel, üstadlarımdan Siirt’li merhum Molla Fethullah eski Said’i ona benzeterek, onun o ismini ona vermiştir” (Osmanlıca Emirdağ L: 383)

Bediüzzaman kelimesinin manası

Bediüzzaman'ın manası şudur: Mahlûkata müteveccih lûgat manası itibarıyla: kendi zamanının nâdidesi. görülmemiş garibi, emsali olmayan harikası vesaire demektir.

İstılâhî manası ise, Bediüzzaman unvanı, zekâ ve hıfzda insanlar arasında emsali bulunmaz derecede zeki ve kuvve-i hafızası acip olan kimselere verilmiştir. Bediüzzaman-ı Hamedanî de böyle imiş. Tarihte bir kaç Bediüzzaman gelmiş geçmiş.

Fakat Bediüzzaman Said-i Nursî'nin hem zekâ ve hıfzda, hem idrak ve kavrayışta, hem hal ve davranışta, hem kıyafet ve harekette, hem tarz-ı beyan ve üslup cihetlerinde hiç birisi ona benzememektedir.

Yani Said-i Nursi filhakika ve vakia olarak her şeyi ile zamanın Bedi'idir. Hatta meslek ve meşrebi de, davası ve mücahadesi de bambaşkadır, garibtir, bedi'dir.

(Abdülkadir Badıllı)

Hafızlığı

Kardeşi Molla Abdülmecid hatıra defterinde şöyle der: "Kur'an-ı Kerim'i onbeş gün zarfında hıfzetti. Kamus-ul Muhitten altmış satırlık bir sahifeyi bir defa okumakla ezberine alırdı.

Evet bu zat, gerek medrese, gerekse mekteb ilim ve fenlerinden ezberine aldığı metinleri, kitapları unutmamak için, daima ezberinden okuyup tekrarlamaya mecburiyeti vardı. Ezberinde bulunan metinlerin mecmuu otuz Kur'an kadar idi...

Japon Başkumandanı ile tanışması(1911)

Osmanlı Devri yayın organlarından Resimli Mecmua'nın 31.Numaralı sayısına göre 1911 yılında Japon Başkumandanı Mareşal Nogi bir heyetle birlikte İstanbul'a gelmiş.

İslâm dinini tetkik etmiş olan bu kumandan, zihnindeki bazı istifhamları gidermek amacıyla, İslâm hilâfetine payitahtı İstanbul'un büyük ulemasından çeşitli sualler sormuştu.

O sıra Bediüzzaman Hazretlerinin sit ve şöhreti de afaki kapladığı günler idi. İstanbul uleması, altından kalkamadıkları çetin ve muğdil sualleri gelip Bediüzzaman'a sorarlar.

Ona sorulan bu suallerin ekserisi müteşabih olan bazı hadis-i şeriflerin hakikatlerine dairdir.Bu hadiseyi, Bediüzzaman bilâhare Denizli ve Afyon mahkeme müdafaatında bir münasebetle şöyle anlatır:

"...Hürriyet'ten evvel İstanbul'a geldim. O zaman Japonya'nın başkumandanı islâm ulemasından dinî bazı sualler sormuştu. Onları İstanbul hocaları benden sordular. Hem çok şeyleri o münasebetle sordular.

"Bir sel gelecek"

Molla Abdülmecid Efendi, kendi hatıra defterinde şöyle yazmaktadır: "Birinci Harb-i Umumi'nin arefesinde, Horhor namındaki medresesinin damında bizlere tefsir dersini verirken; o akşam güneş tamamiyle, tutulmuştu.

Derinden derine bir âh!.. çekerek, "Eyvah!" dedi. "Öyle bir sel gelmek üzeredir ki; hepimizi süpürüp götürecektir." Hakikaten bir ay sonra harb ilan edildi ve az bir zaman içinde memleket tamamıyla yıkıldı gitti..

Yeğenin kaleminden Şark Cephesi kapları

Merhum yeğeni Abdurrahman Efendi, 1920'li yıllarda kaleme aldığı Bediüzzaman'ın Tarihçe-i Hayatı adlı eserde şunları yazmakta: "Harb-i Umumi'de mecburiyetle bütün talebeleriyle harbe iştirak etti.

Pasinler cephesinde büyük musibet ve felâketlere uğradı ise de, gerek muharebede ve gerek esarete çektikleri mezahimi (zahmetleri) yazmama, harbin aleyhimize neticelenmesinden dolayı müsaade buyurmadılar.

Pasinler Cephesinden Van'a avdet ettiği zaman, Van'da ihtilâl zuhur etti. Kendisi bu ihtilalekarışmadı. Medresesinde ikamet etmeye başladı.

Fakat daima masumların vikayesine çalışıyor, çoluk ve çocuklara dokunulmaması için herkesi ikaz ediyordu. Bu sırada Van şehri de sukut etti.

Bediüzzaman gönüllü talebeleri ile birlikte medresesinde tahassun ederek, Ruslarla harbe karar verdiler. Lâkin valinin fazla ilhahı(ısrarı) üzerine Van'dan çekildi. Fakat kaçamamış bîçare muhacirleri selâmet içinde muhafaza etmek ve hicretlerini te'min etmek için, Vestan'a (Gevaş'a) giderek Ruslara karşı müthiş harbler yaptı.

Burada Bediüzzaman'ın İşarat-ül İ'caz kâtibi Molla Habib Efendi şehit düştü. Allah Rahmet eylesin. Buradan kaçışmakta olan muhacirlerin selâmet içinde gitmelerini te'min etti.

Sonra İsparit nahiyesinin Ermeni çetelerinin taarruzuna uğradığını duydu. Bunun üzerine kendi nahiyesi ve doğduğu yer olan Nurs köyüne giderek gönüllüleri ile Ermeni fedailerini oralardan kovdu.

Fakat Ermenilerin kaçmayan kadın ve masum çocuklarını bir yerde toplayarak:"Şer'an bunlara dokunmak caiz değildir." deyip halkı dokunmaktan men etti. Ve mezkûr kadın ve çocukları bir yerde toplayarak Emeni fedailerine teslim etmek üzere onlara gönderdi.

Ermeni fedaileri Bediüzzaman'ın bu hareketinden çok memnun kalarak: "Madem ki Molla Said bizim çocuklarımıza dokunmadı, biz de bundan sonra çoluk çocuğa dokunmayacağız" diye haber gönderirler.

Bazı Harp Hatıraları

Abdülkadir Badıllı diyor ki: Bitlisli Abdülmecid bizzat bize anlattı: (Bu zat, I.Cihan Harbi'nden sonra esaretten kurtulmuş, gelip Urfa'ya yerleşmişti, bilâhare İzmir'e nakli-i mekân ederek 1958'de orada vefat etmiştir.)

"Biz orduda askerdik. Molla Said-i Meşhurun gönüllü alayı ile yan yana idik. Kendisinin beyaz bir atı vardı. Daima at üstünde, alayının önünde atını sağa sola koştururdu. Sipere yatmazdı.

Sonra Bitlis'in sukutunda ben de esir düştüm. Beni Sibirya'ya götürdüler. Artık onu bir daha göremedim. Sonra Ruslar bizi serbest bıraktılar. Harbten sağ kurtulabilmiş ailemizin efradı Urfa'ya muhacir gittiğini duydum. Ben de buraya geldim."

Yine Muhterem A. Badıllı bey anlatıyor: 1955 senesi Sonbaharında, tahminen Ekim ayı içinde, Barla'da Üstad Hazretlerini ziyaret ettiğimde bir sabah dersinde, Üstadın odasında ders oldu.

Dersten sonra, Hazret-i Üstad çok neşeliydi. Eski Harb-i Umumideki maceralarından, ibret dersleri için izahlarda bulunuyordu. Bir ara sözü Şarklılara ve Şark'taki eski talebelerine getirdi, dedi ki:

"Eski Said'in o zamanlardaki talebeleri o kadar mutî' ve fedaî idilerdi ki; bir işaretimle ruhlarını feda edebilirlerdi. Hatta dedi:

"Benim I.Cihan Harbi'nde Mir Mahe' isminde bir talebem vardı. Bazan tek başıyla Rus taburlarının içine atıyla hücum eder, dalar, bir kaç Rus'u gebertir, geri sağ gelirdi.." diye o sabah uzun bir sohbet dersini yapmıştı.

Eskişehir Mahkemesi(1934)

Mehmed Kırkınıcı anlatıyor: Hazret-i Üstad Bediüzzaman'ın ziyareti için Isparta'ya gittiğimizde, Rüştü Çakın Ağabey bizzat bana anlatmıştı: "Biz Eskişehir hapsi hadisesinde mahkemeye çıkarılmıştık. Üstadımızı en önde tek olarak oturtmuşlardı.

Bizler de onun arkasında, sıralarda dizilmiştik. Savcı bizim idamımızı talep eden iddianamesini okuyordu. Hepimizi bir korku telaşı sarmıştı, fakat baktık Üstadımız, cübbesinin eteği üstünde tesbihinin ipini kırmış, yeniden onu ipe dizmekle meşgul.

Onun sanki hiç bir şey yokmuş gibi, savcının laflarına beş para ehemmiyet vermeyen pervasızlık içerisindeki tavrını görünce, bizlere de kuvve-i maneviye ve cesaret geldi." (Bediüzzaman'ı Nasıl Tanıdım- M.Kırkınıcı, Sh.101-102)

KAYNAKLAR

1-Mufassal Tarihçe-i Hayat(3 Cilt)-Abdülkadir Badıllı- İttihad Neşriyat

2-Hazinetül Burhan-Ahmed Feyzi Kul

3- Bediüzzaman'ı Nasıl Tanıdım- M.Kırkınıcı-Cihan Yayınları-İst-1989

Kaynak: cevaplar.org